

Kyrkorådet

Plats och tid

Råda församlingshem kl. 18.00-20.15

Beslutande

Eilert Ahlstrand, ordförande
Göran Kamperin
Anna Hasselberg
Sophia Sahrin Granevik
Bengt Roland tjänstgjorde för Christina Johansson
Göran Kjörk
Markus Hagberg, kyrkoherde

Övriga närvarande

Sandra Ljungström, ej tjänstgörande ersättare
Carina Bryngelfors, ej tjänstgörande ersättare
Anders Edvinsson, ej tjänstgörande ersättare
Lars Ödlund, begravningsombud, adjungerad §§ 40-52

Justerare

Göran Kjörk

Paragrafer

40-61

Underskrifter

Ordförande

Sekreterare

Justerare

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Södra Kållands pastorats kyrkoråd

Sammanträdesdatum

2023-03-21

**Datum då anslaget
sattes upp**

2023-04-03

Datum

då anslaget togs ner 2023-04-24

**Förvaringsplats
för protokollet**

Råda Församlingshem

Underskrift

.....

Utdragsbestyrkande:

Kyrkorådet

- Inledning § 40
Ordföranden hälsade välkomna och därefter förklarades mötet för öppnat.
- Upprop § 41
Upprop förrättades.
Bengt Roland tjänstgjorde för Christina Johansson.
- Protokollsjustering § 42
Göran Kjörk föreslogs att jämte ordföranden justera protokollet.
Justering kommer att äga rum på kansliet i Råda.

Beslut
Göran Kjörk utsågs att jämte ordföranden justera protokollet.
- Godkännande av kallelse § 43
Beslut
Sammanträdet förklarades kallat enligt kyrkorådets arbetsordning.
- Föredragningslista § 44
Två extra ärenden anmäldes:
Bengt Roland anmälde "Justering Au" som lyftes under § 60a
Sandra Ljungström anmälde "Parkering Gluggetorp" som lyftes under § 60b.

Beslut
Med tillägg av extra anmälda ärenden fastställdes föredragningslistan.
- Föregående mötes protokoll § 45
Förelåg protokoll från kyrkorådets sammanträde 2023-02-21.

Beslut
Protokollet lades till handlingarna.
- Protokoll från kyrkorådets arbetsutskott § 46
Förelåg protokoll från kyrkorådets arbetsutskott 2023-03-08.

Beslut
Protokollet lades till handlingarna.
- Protokoll från kyrkogårds- och fastighetsutskott § 47
Förelåg protokoll från kyrkogårds- och fastighetsutskottet 2023-03-08.

Beslut
Protokollet lades till handlingarna

KyrkorådetProtokoll från
församlingsråd§ 48
Förelåg inga protokoll.

Rapporter

§ 49
Kyrkoherden lämnade en rapport kopplat till följande områden:

- Tranum kyrkas tak
- Beredskap gravar
- Målning Råda församlingshem
- Solceller Råda församlingshem
- Personalbrist
- Intervju Ducatus

Beslut

Kyrkorådet noterade informationen.

Järpås prästgård

§ 50
Au § 34/230308, Kyfau § 1/230308
Kyrkoherden redogjorde för det underlag som arbetsgruppen tagit fram. Detta underlag har också presenterats för allmänheten i samband med ett informationsmöte i Järpås församlingshem den 15/3. Arbetsgruppens slutbetänkande, se bilaga 1.

Sammanträdet tog en kort paus och därefter ägnades en stund åt att samtliga ledamöter fick framföra sin åsikt gällande framtagna förslag på åtgärd.

Beslut

Kyrkorådet beslutade att genomföra avstyckning av mark enligt förslag i underlaget.

Kyrkorådet beslutade att Järpås prästgård ska säljas.

Kyrkorådet beslutade att kyrkoherden ansvarar för att starta processen gällande försäljning.

Kyrkorådets beslutade att kyrkorådets arbetsutskott fattar slutgiltigt beslut om köpare och lägsta pris.

Uppföljning
Lokalförsörjningsplanen

§ 51
Kyfau § 2/230308
Kyrkogårds- och fastighetsutskottet tittade på sitt sammanträde på den slutsats som dragits i Lokalförsörjningsplanen kopplat till vilka fastigheter som ska utredas framåt. Utskottet förordade till kyrkorådet att de behöver ta fram en prioriteringslista utifrån detta för att kunna ta steg framåt efter beslut om Järpås prästgård är fattat.

Kyrkorådet

Kyrkoherden informerade att Söne kyrkstuga sedan årsskiftet 22/23 ligger under begravningsverksamheten. Kyrkoherden informerade vidare att pastoratet gör en tillbyggnad av uteplats i Mellby kyrkstuga för att fler personer ska kunna nyttja lokalen.

Beslut

Kyrkorådet beslutade att de två fastigheter som närmast ska utredas är i första hand Örslösa prästgård och i andra hand Tuns kyrka och församlingshem.

Omdaning Råda kyrkogård

§ 52

Kyfau § 3/230308

Kyrkoherden redogjorde för förslag till omdaning av Råda kyrkogård, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Kyrkogård- och fastighetsutskottet föreslår kyrkorådet besluta att ansökan om tillstånd för omdaning av Råda kyrkogård skickas till Länsstyrelsen. Ett godkänt tillstånd gäller i fem år.

Beslut

Kyrkorådet beslutade enligt förslag.

Kyrkorådet beslutade även att låta Församlingsrådet i Kållands-Råda ta del av underlaget.

Tak Tuns kyrka

§ 53

Kyfau § 4/230308

Kyrkoherden informerade om att taket på Tuns kyrka behöver läggas om då läkten har börjat ruttna. Pastoratet har tagit in anbud och det handlar om en kostnad på ca 1 miljon kr (ex moms).

Förslag till beslut

Kyrkogårds- och fastighetsutskottet föreslår kyrkorådet bevilja att kyrkogårds- och fastighetschef utreder frågan vidare genom att undersöka möjligheten att söka bidrag ur ramår tidigare än 2025 (KAE/KUB).

Beslut

Kyrkorådet beslutade enligt förslag.

Styrande dokument

§54

Au § 35/230308

Sedan tidigare är kyrkorådet informerade om att pastoratet gör en genomlysning/inventering av alla styrande dokument.

Kyrkorådets ledamöter hade innan sammanträdet fått till sig de dokument som skulle lyftas för beslut på dagens sammanträde.

Förslag till beslut

Att anta följande styrande dokument:

- Arbetsmiljöhandbok (ny)
- Policy för ensamarbete (ny)
- Stresspolicy (ny)
- Reglemente för medelsförvaltning (lyfts för nytt beslut då den inte varit uppe för beslut sedan 2015)

Beslut

Kyrkorådet beslutade att anta Policy för ensamarbete samt Reglemente för medelsförvaltning.

Kyrkorådet beslutade att inte anta Stresspolicy.

Kyrkorådet beslutade att återremittera Arbetsmiljöhandboken.

Stiftelser

§ 55

Kyrkoherden informerade om att nästa steg i processen kring stiftelser är att ansöka om permutation. Om ansökan godkänns av Länsstyrelsen alternativt Kammarkollegiet så permuteras stiftelserna.

Då stiftelsernas avkastning är alltför ringa för att tillgodogöra donatorers ändamål anhåller stiftelserna, genom förvaltare; att få permutera med avsikt att ej endast få nyttja avkastningen utan upphöra med föreskriften att bara avkastning får användas, så att såväl avkastning som kapital får förbrukas till ändamålet för stiftelserna. På detta sätt tillgodogörs donatorers avsikter bättre. Alla eventuella permutationer innebär att ändamålet behålls.

Beslut

Kyrkorådet beslutade att permutera följande fem stiftelser;

- Kjellbergiska donationen för sjuksköterska
- Kjellbergiska donationen för slöjdskola
- Kjellbergiska orgelstiftelsen
- Arvid och Rut Sandströms stiftelse
- Sven Johan Skoglunds stiftelse

Detta såtillvida ansökan om permutation beviljas av Länsstyrelsen/Kammarkollegiet.

Fyllnadsval

§ 56

Kyrkoherden informerade att valberedningen föreslår Pontus Thorsson som ny ersättare på den vakanta tjänsten i kyrkorådet.

Förslag till beslut

Kyrkorådet föreslår kyrkofullmäktige fastställa att Pontus Thorsson blir ny ersättare i kyrkorådet.

Kyrkorådet

Beslut

Kyrkorådet beslutade enligt förslag.

Personalsituation

§ 57

Kyrkoherden informerade att Charlotta Forsberg, 50% pedagog och 50% diakoniassistent, har sagt upp sig och gör sin sista dag i pastoratet den 24/3–23. Dessutom har Ida Klang på kansliet sagt upp sig och gör sin sista dag i pastoratet den 9/4–23.

Beslut

Kyrkorådet noterade informationen.

Pågående ärenden

§ 58

- Utredning stiftelser
- Styrande dokument
- Fortsatt arbete Lokalförsörjningsplan

Beslut

Kyrkorådet noterade informationen.

Delegationsärenden

§ 59

Inga delegationsärenden att lyfta.

Övriga ärenden

§ 60

§ 60a Justering Au

Bengt Roland lyfte frågan kring lämplighet, ur ett demokratiskt perspektiv, att kyrkoherden valts som ständig justerare av kyrkorådets arbetsutskotts protokoll.

Beslut

Kyrkorådet beslutade att justering av arbetsutskottets protokoll ska alterneras mellan kyrkoherden och utskottets andra ledamot.

§ 60b Parkering Gluggetorp

Sandra Ljungström undrade var frågan gällande framtagande av nyttjandeavtal mellan pastoratet och Kållands-Råda hembygdsförening, kopplat till parkering, befinner sig. Kyrkoherden svarade att den ligger hos kyrkogårds- och fastighetschef.

Avslutning

§ 61

Ordföranden tackade de närvarande, kyrkoherden läste välsignelsen och därefter förklarades sammanträdet för avslutat.

Nya gravplatser
och miljöförbättringar
Råda kyrkogård
Förslag 2022/23

Befintliga förhållanden

Råda kyrkogård är beläget i kyrkbyn Råda strax utanför Lidköping. Byn ligger placerad på Råda ås på vars sluttningar det har funnits bosättningar sedan stenåldern.

Idag består kyrkogården av tre delar. Den äldsta delen, närmast kyrkan, den östra delen och den västra delen som ligger på andra sidan av vägen.

Den äldsta delen är medeltida och omges av en stenmur samt trädad. 1982 skedde en utvidgning åt öster som nu innefattar kist- och urngravar samt en minneslund, askgravlund och askgravplatser. Dessa del larmas in av en stenmur och trädskärl.

Den västra kyrkogårdsdelen anlades 1907. Ca 30 år senare skedde en reglering då bland annat den centrala ceremoniplatsen kom till. Delen har en geometrisk strikt uppbyggnad med rätta gravrader och gångvägar och en tydlig huvudaxel i öster mot körvägen kantas den av en stadsmur, i norr mot parkeringen av en karoganhäck och i väster och söder av trädskärl.

Den östra kyrkogårdsdelen kom till 1982 och inrymmer kist-, urn- och minneslund samt askgravar och askgravlund. De båda senare anlades ca 2019. Delen har en modernare karaktär med blommande livträd, frivaxande häckar och blomsterplanteringar. Huvudgångarna är rätlinjiga och gångarna i minneslunderna, askgravplatserna och askgravarna har en mjuk linjeföring.

Motiv

Västra kyrkogårdsdelen

Den västra kyrkogårdsdelen är numera till stor del färglös och genom åren har flera träd, häckar och gångar tagits bort. Miljön präglas idag av en relativt stor mängd gravrader stående i gräsmatta. Sammantaget är intrycket öppet, kallt och inte så inbjudande idag används området i mindre grad. Församlingen önskar nu aktivera kyrkogårdsdelen för nya gravsättningar och vill här erbjuda kist-, urn- och askgravplatser. För att ge de nya gravplatserna en tilltalande inramning behövs en miljöförbättring, bland annat genom att ny struktur- och rumsskapande vegetation tillförs.

Östra kyrkogårdsdelen

Det finns behov av fler urngravplatser och den öppna gräsytan i norr med spridda livträd har upplevelsekvaller som gör området lampat som urngravkvarter. Det befintliga urngravområdet i söder är halvlytt och behöver en ny gravplatsindelning. Det upplevs också som utsatt, då avgränsning saknas mot skolgården i söder.

Kyrkogårdens södra sida har generellt stor insyn och saknar en tydlig gräns mot angränsande skolgård. Det finns behov av avspärrning samt ny vegetation som ramar in och skapar en lugn, grönskande miljö för kvarteren intill.

Nya gravplatser och miljöförbättringar

Råda kyrkogård

Förslag 2022-12-16

Östra kyrkogårdsdelen

Västra kyrkogårdsdelen

Översikt
Befintliga förhållanden

Nytt urngravområde i norr

Ett nytt område för urngravar tillskapas i norr. Några av de befintliga äldre träden tas ned och ersätts med mindre blommande solitärbuskar för att ge ett öppnare och ljusare intryck men ändå bibehålla parkkänslan.

En slingrande gång tillgängliggör de nya urngravarna och ansluter till det befintliga gångsystemet. Längs med gången anordnas en serviceplats samt sittmöjligheter under ett träd med utblick över området.

Bef urngravområde i söder

Området ges en ny gravplatsindelning och tillförs vegetation som skapar en tydligare rumskänsla och en mer trivsamt och rofylld miljö för gravplatserna.

Ett våraträd av Katsura med cirkelsoffa placeras i mitten som ett blickfång och erbjuder en plats för vila. Den bef gräsvallen mot skolan fördes med ett trästaket och planteringar av marktäckande buskar, blommande solitärbuskar och träd samt grupper av tallar. Denna vegetationsstruktur följer även vallens sträckning österut och skapar en roligande grön fond längs kyrkogårdens södra sida och skärmar av mot skolgården.

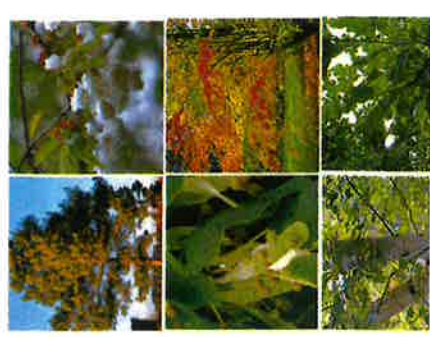
Den befintliga häcken som kantar kvarteret i nordost är i sämre skick och dess höjd skapas en inständig känsla. Häcken ersätts med björksprida som är friväxande och ca 1 m hög.

Generella åtgärder

Bef rader av kistgravar med rygghäckar av avenbok utökas där det finns utrymme, för att säkerställa framtida behov.

Astfältsgången i söder och öster som är i dåligt skick läggs om i grus samt flyttas 1 m åt öster för att ge bättre plats för gravar och häck. Gångor av grus motsvarar bättre karaktären av en lantkyrkogård.

Växtkaraktär

Tall, fyllblommigt fågelbär, kungslind, flerstamig katsura, hängbjörk, skogsek

Ligustersyren, hängsyren, bonåsyren, syrenhortensia

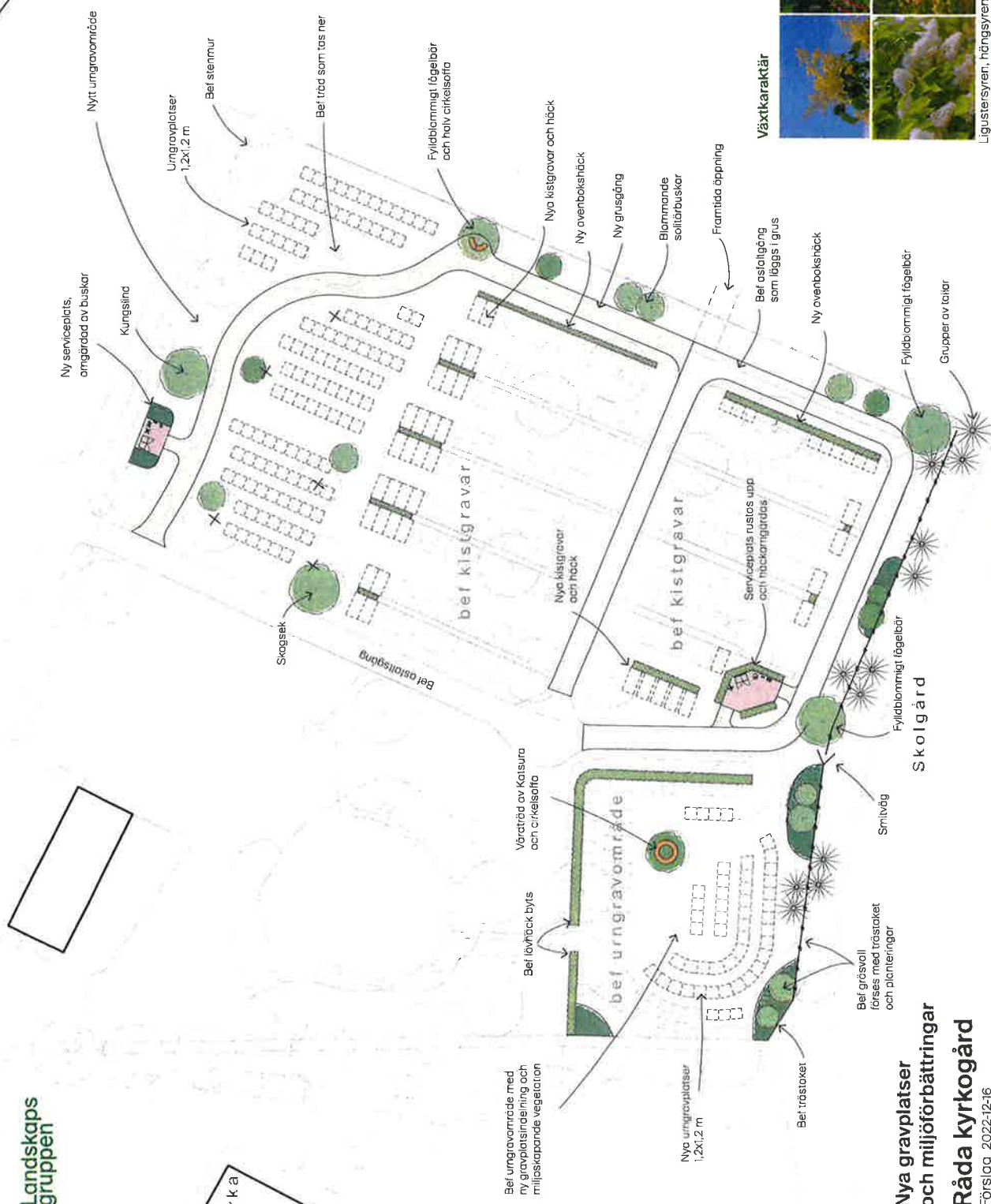
Bljörksprida, getris

Utrustning

Cirkelsoffa, från Dahlium. Trästaket likt bef.

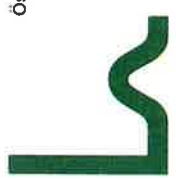

Nya gravplatser och miljöförbättringar Råda kyrkogård

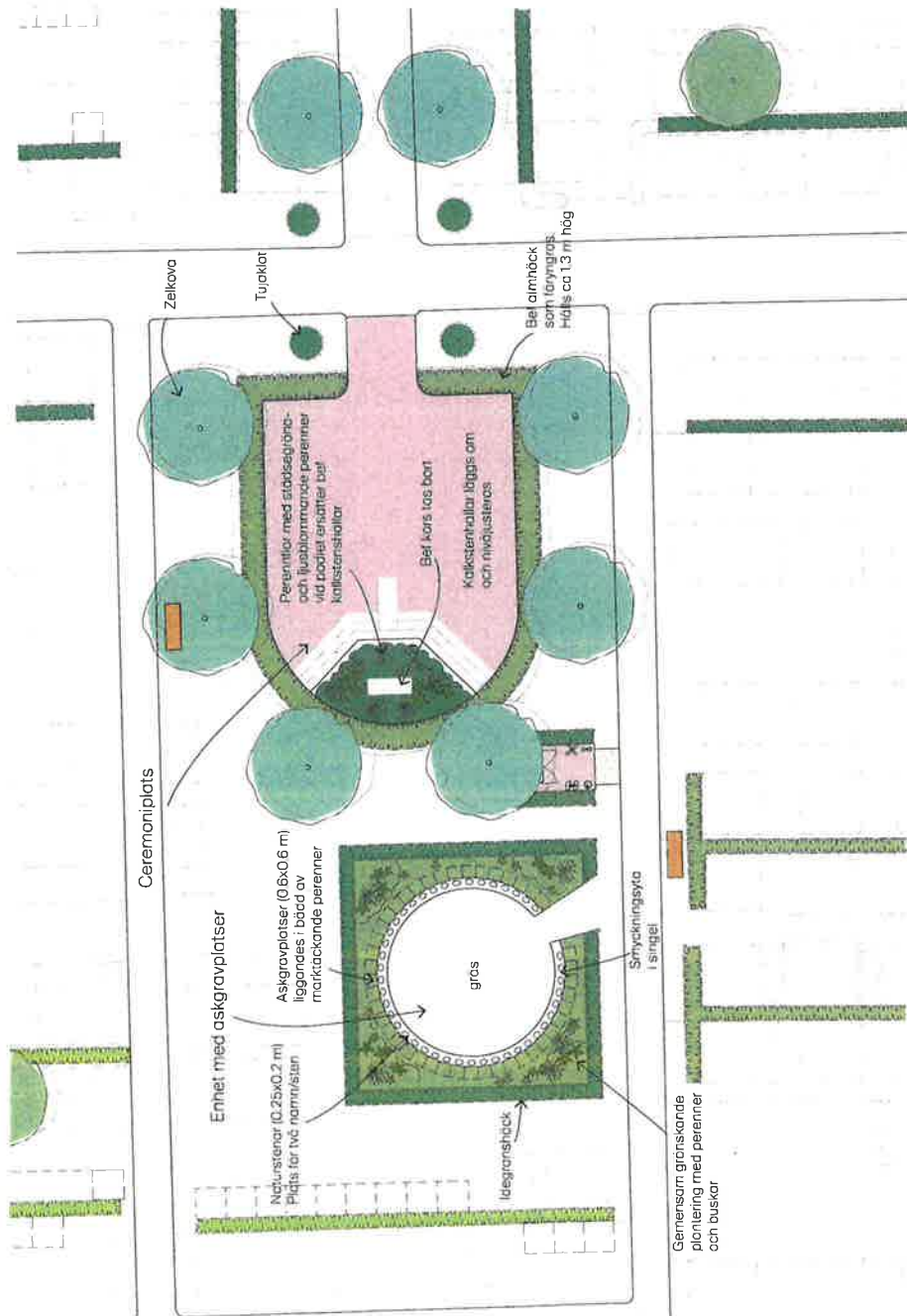
Förslag 2022-12-16

Skala 1:400

Östra kyrkogårdensdelen

Ceremoniplatsen

Ceremoniplatsen renoveras. Dess karaktär berövas men åtgärder som förbättrar tillgängligheten, tillför rumskänsla och ger ytterligare prydnadsvärden utförs. De idag mycket ojämna kalkstenhallarna läggs om. Den övre ytan med höllor kring korsat ersätts med perenniflor. Ytan används inte idag och blomsterplanteringen åker prydnadsvärdet. Den omgivande almhåken radikalförnyas. Den byggs sedan upp till från basen och höjls på en lägre höjd så att platsen upplevs mindre instängd. Kring platsen planteras en yttre rom av träd (Zelkova). De ger ett skyddande kromtak och utgör en sammanhängande enhet med träden längs mittaxeln. Sammantaget innebär åtgärderna att platsen även för kvaliteter som bunder in att vistas på till vardags.

Kyrkogårdens tyvalla mittaxel som rikt sig mot ceremoniplatsen förstärks med en allé av Zelkova träd samt klippta idégränshäckar längs med sidorna mellan gravraderna. Idégränshäckar ger en tydlig form och håller grönskan även vintertid. Motsvarande häckar planteras även utefter de två sidogångarna. Häckarna höjls 0.9 m höga. Fyra klippta tujaklät tillför ytterligare detaljering och struktur.

Träden kring ceremoniplatsen och längs mittgången samt häckarna knyter an till Niklassons förslag till reglering av västra kyrkogården 1940.

Perenniflor

Utrustning & material

Nya gravplatser och miljöförbättringar
Råda kyrkogård
 Förslag 2022-12-16

Skala 1:200

Ceremoniplats och enhet med askgravplatser, Västra kyrkogårdsdelen

Smyckningsyta i singel med corténstalskanter Julios

Rapport Järpås prästgårds framtid

Kyrkorådet har beslutat om en allsidig utredning om vad som ska ske med Järpås prästgård. Eftersom den ligger där den ligger – i kyrkans närhet – och det finns ett behov av att också utöka kyrkogården samt att utöka antalet parkeringsplatser kring kyrka och kyrkogård, behöver ett större tag tas kring frågan.

Kommitterade enligt kyrkorådets beslut:

Markus Hagberg, kyrkoherde, *Lisbeth Bärgman*, kyrkogårds- och fastighetschef, *Sven-Erik Hedén*, fastighets- och kyrkogårdsutskottet, *Lennart Johansson*, fastighets- och kyrkogårdsutskottet, *Anna Nyqvist Thorsson*, fastighets- och kyrkogårdsutskottet, *Jenny Höckert*, Järpås församlingsråd, *Björn Roland*, Järpås församlingsråd, *Per Bjelkeflo*, representant för de anställda

Kommittén har behandlat fem alternativ: 1) försäljning 2) uthyrning 3) att använda prästgården som en extra verksamhetslokal i pastoratet 4) att ersätta nuvarande församlingshem med prästgården 5) avstycka mark

Avstyckning

Kommittén menar att mark under alla omständigheter ska styckas av, och att detta kan göras omedelbart oavsett beslut kopplat till prästgården. I första hand föreslås en avstyckning dels i form av en "tarm" utmed kyrkogårdsmuren samt mark väster om prästgården, dels den del som kyrkogården idag använder för tippning/kompost (se karta). Därmed uppstår också möjligheter att anlägga parkeringsplatser, någonstans på den avstyckade delen, eller i nära anslutning.

Behovet av ny mark för kyrkogård täcks väl av den del som ligger utmed den nya kyrkogården, öster om kyrkan, eller inom det för avstyckning föreslagna området.

Ett ytterligare förslag som diskuterats är att stycka av mark från prästgårdstomten utmed vägen nedanför, öster om prästgården. Denna del skulle eventuellt kunna upplåtas för byggnation. Om detta förslag råder det inte enighet inom gruppen. Några har menat, att detta skulle påverka prästgårdsparken, och därmed kulturmiljön.

Genom en avstyckning kan kostnader omfördelas, från fastighet/församling till kyrkogård.

Den del som sedan tidigare är utmärkt för ny kyrkogård, hagen norr om kyrkan, kan eventuellt användas för att anlägga en solkraftspark.

Att avyttra församlingshemmet och istället använda prästgården som församlingshem och kontorslokal

Värdet av församlingshemmet visar i ekonomiska tal ca 2 milj kr. Marknadsvärdet står inte alls i relation till vad Järpås pastorat/församling och senare Södra Kållands pastorat över tid

har investerat i fastigheten. Investeringarna är långt större än två miljoner. Att avyttra fastigheten skulle då innebära att man "kastat pengar i sjön"

Utredningen visar på betydande kostnader för att sätta prästgården i skick att kunna användas för verksamhet etc. Det handlar exempelvis om handikappanpassad entré, handikapptolett, ventilationssystem, kontorsanpassning av vissa rum, nytt kök med mera. Den totala kostnaden är betydande.

Prästgården är nu värderad till ca 3.5 miljoner kr. Det är knappast rimligt att investera lika eller mer pengar i en fastighet, än fastighetens marknadsmässiga värde.

Att göra de renoveringar och förändringar som krävs för att använda prästgården som församlingshem etc, skulle innebära mycket stora investeringskostnader, som samtidigt skulle förändra fastigheten på ett närmast irreversibelt sätt. Dessa förändringar skulle sannolikt försämra värdet på fastigheten och göra den mer svårsåld – i en framtid.

Genom att flytta verksamheten till prästgården blir sträckan längre till och från skolan.

Från verksamheten har den synpunkten inhämtats, att det i prästgården inte går att bedriva samma eller ens likvärdig verksamhet som nu bedrivs i församlingshemmet.

Ur verksamhetssynpunkt finns det alltså ingen vinst alls, tvärt om en förlust, med att flytta verksamheten.

Till detta kommer stora driftskostnader.

Kommittén är helt enig i att helt och fullt avvisa detta alternativ.

Att använda prästgården som en ytterligare fastighet för verksamhet i församlingen eller pastoratet.

Vad gäller de ekonomiska kalkylerna (ägende, underhåll, drift, skötsel) kan ovanstående i princip appliceras också på detta alternativ. Sammanfattningsvis: det finns stora kostnader med att äga och driva fastigheten. Till detta kommer ytterligare anpassningar som exempelvis om handikappanpassad entré, handikapptolett, ventilationssystem, nytt kök med mera. Den totala kostnaden är betydande. Till detta alternativ kommer att ingen hyresintäkt kan påräknas, utan endast kostnader.

I nuläget kämpar medarbetarna i Järpås med att fylla församlingshem och grupper. Vilka är förutsättningarna för att dessa medarbetare eller andra bland pastoratets personal skulle kunna utöka verksamheten i ytterligare ett hus?

Det finns inga pilgrimstråk som går utmed Järpås församling. Det finns sannolikt inte förutsättningar för ett café eller övernattnings typ B&B. Också sådant kräver personal, arbete och ekonomi.

Vare sig prästgården används som en extra verksamhetslokal eller som församlingshem/kontor behöver så stora förändringar av fastigheten göras att dess karaktär av prästgård går förlorad. Kostnaden för dessa förändringar är betydande, samtidigt som de troligen skulle påverka värdet av fastigheten till det sämre.

Kommitténs slutsats är att kostanden är för stor och utfallet för riskabelt. Därför avvisas detta förslag.

Uthyrning

En uthyrning skulle innebära att prästgården dels blir kvar i pastoratets ägo, dels att pastoratet skulle kunna få kostnadstäckning. Kvar blir dock ansvaret för fastigheten, arbetstimmar, skötsel och underhåll. Uthyrningsverksamhet av en prästgård till annan hyresgäst än präst är inte en del av kärnverksamheten, och måste då motiveras på annat sätt.

För att uppnå kostnadstäckning skulle pastoratet i nuläget behöva ta ut en månadshyra (inkl. värme) om ca 15-20 tkr/månad, lite beroende på vad som i övrigt ingår i avtalet, exv. parkskötsel. Vid en så hög månadshyra skulle sannolikt hyresgästen förvänta en väsentligt högre standard än den som nu är.

Prästgården kan ses som en investering. Den senast genomförda värderingen visar på ett ökat värde om drygt en miljon på 5-6 år. Om fastigheten behålls skulle värdet kunna öka, men en sådan utveckling är osäker. Eftersom pastoratet har kostnader för prästgården med ca 200 tkr/år behöver uppgången årligen vara större än kostnaderna för att det i slutänden ska bli en verklig vinst. Detta resonemang innehåller allt för många lösa trådar för att kunna framhållas som strategiskt klokt.

En problematik med uthyrning är besittningsskyddet. Kontakt med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (SKAO) och andra jurister ger vid handen att besittningsskyddet inte kan förhandlas bort. Även om hyresgästen tids nog avflyttar kan det gå lång tid mellan uppsägning och avflyttning.

Vid en uthyrning som leder till tvist riskerar pastoratet att hamna i moraliskt komplicerade situationer, som att exv. vräka en barnfamilj. Även om pastoratet har formellt rätt kan handlingen ställa pastoratet i dålig dager.

Kommittén är dock inte enig i att avvisa uthyrning som alternativ, men majoriteten är tveksam.

Försäljning

Kommittén avvisar att använda prästgården som en extra fastighet för verksamhet i pastoratet liksom att sälja församlingshemmet och flytta verksamheten till prästgården. Majoriteten i kommittén förordar heller inte en uthyrning. Återstår att värdera är då en försäljning.

En försäljning är irreversibel. Säljaren kan påverka den första försäljningen genom val av köpare, men inte de kommande. Det finns få prästgårdar kvar, och med en försäljning av den i Järpås blir antalet ytterligare färre.

Det är stora kostnader förenade med prästgården. Dessa kan vara motiverade utifrån en önskan om att prästen ska bo i församlingen, och om prästgården är en positiv kraft i prästrekryteringen. Så kan det vara, men vissa präster vill vare sig bo i den församling de arbetar i eller i prästgård. För prästen innebär boendet i tjänstebostad en reducerad hyra, men också att prästen står utanför bostadsmarknaden.

Pastorsexpeditionen har sedan många år flyttat från prästgården, och den har inte på relativt lång tid fungerat som en del i församlingslivet – annat än som prästens bostad.

Prästgårdens syfte har från början varit bostad och det kan kännas angeläget att huset ska användas till sitt syfte.

Det finns naturligtvis ett betydande värde i att en präst bor i församlingen, men inför en eventuell försäljning behöver kyrkorådet analysera hur högt detta pris får vara. I en tid av sämre ekonomi ska denna kostnad sättas i relation till andra kostnader.

Kulturarv

Prästgården är en del av det kyrkliga kulturarvet. Konkret ligger prästgården i nära anslutning till kyrka och kyrkogård och utgör därmed en kulturhistorisk enhet sedan många hundra år.

Prästgården som kyrkligt kulturarv består av två delar. Dels byggnader, mark och miljö, dels prästgården som bostad åt prästen och den så kallade ”prästgårdskulturen”.

”Prästgårdskulturen”, där prästen och prästgården var ett slags kulturellt centrum i församlingen, är borta. Det enda som är kvar kopplat till prästgården är att prästen bor i församlingen.

Kulturarvet i betydelsen byggnader, mark och miljö kan bevaras också av andra ägare än kyrkan, ja kanske till och med bättre, som det finns många exempel på.

Slutsats

Kommittén är överens om att tillstyrka en omedelbar avstyckning enligt något av ovanstående alternativ.

Kommittén är helt överens om att avfärda alternativet att sälja församlingshemmet och flytta över verksamheten till prästgården, liksom alternativet att behålla prästgården men fylla den med alternativ verksamhet.

Majoriteten i kommittén förordar inte en uthyrning. Kostnaden för en sådan är betydande och det är svårt att se hur man skulle kunna få kostnadstäckning. Därtill riskerar pastoratet att hamna i rättsliga och/eller moraliska tvister pga. besittningsskyddet.

Kvar finns då alternativet att sälja prästgården. Detta är ett för kommittén svårt steg att förorda. I kommittén har en eventuell försäljning kommenterats så, att det inte är något man vill, men om övriga alternativ faller, då är detta det kvarvarande rationella beslutet.

För kommitterade

Markus Hagberg

2023-02-16

